

REMISSYTTRANDE

Datum
2018-11-30

Ert datum
2018-09-04

Dnr
FST 2018/4-61

Ert diarienum
JU2018/04280/L7

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Genomförande av student- och forskardirektivet (Ds 2018:37)

Förvaltningsrätten har, utöver det som följer nedan, inget att invända mot förslagen.

Värdfamilj

Enligt förslaget ska bestämmelser om när uppehållstillstånd som baseras på student- och forskardirektivet får vägras föras in i 5 b kap. 12 § utlänningslagen (2005:716). Bestämmelsen är tänkt att omfatta samtliga de i förslaget aktuella grunderna för uppehållstillstånd och är därför formulerad så att första stycket punkterna 1–3 gäller såväl arbetsgivare, myndigheter och organisationer som värdfamiljer som tar emot tredjelandsmedborgare. Förvaltningsrätten anser att begreppet värdfamilj i det sammanhanget kan medföra tillämpningssvårigheter.

Grunderna för att vägra uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 12 § första stycket 1–3 utgörs framförallt av arbetsrättsliga och skatterättsliga sanktioner. Värdfamilj definieras enligt artikel 3.15 i direktivet i korthet som en familj som har ett avtal med en au pair. I princip saknas skatterättsliga och arbetsrättsliga sanktioner i svensk rätt som riktar sig till en familj som enhet. Det är därför på förhand svårt att uttala sig om vilka sanktioner det skulle vara fråga om. En rimlig tolkning av bestämmelsen är att det är fråga om sanktioner som riktar sig mot dem som motsvarar föräldrarna i en värdfamilj, men andra tolkningar, såsom att även hemmavarande barn ingår i begreppet, är också möjliga.

Förlängning av tillstånd för att söka arbete

En utlänning har enligt artikel 25 i direktivet rätt att få uppehållstillstånd för arbete efter slutförd forskning respektive slutförda studier. Såväl direktivet

(artikel 25.5) som den föreslagna lagtexten i 5 b kap. 8 och 9 §§ utlänningslagen medför svårigheter för den sökande med avseende på när en ansökan ska vara gjord. Ansökan ska vara gjord innan det tidigare tillståndet för forskning respektive studier går ut och sökanden kan annars straffas med böter (se s.124 i skrivelsen). Samtidigt ska sökanden visa upp bekräftelser på att forskningen respektive studierna slutförts. Någon sådan bekräftelse är dock inte möjlig att få i tid, mot bakgrund av att den sökande beviljas tillstånd enbart under tiden för forskningen respektive studierna. Ansökningar enligt bestämmelserna kan därför i stor utsträckning komma att vara ofullständiga.

Undantag från kravet att söka tillstånd innan inresan m.m.

I 5 b kap. 15 och 19 §§ utlänningslagen föreslås undantag från huvudregeln i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen om att en ansökan om uppehållstillstånd ska ha gjorts innan inresa i Sverige. Förvaltningsrätten ställer sig frågande till om det är motiverat att föra in dessa undantag i det nya 5 b kap. och inte tillsammans med övriga undantag i 5 kap. 18–19 §§ utlänningslagen. I sammanhanget noterar förvaltningsrätten att förslaget också innehåller förändringar i bestämmelserna om sådana undantag i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen.

Förvaltningsrätten ställer sig också frågande till om det, på motsvarande sätt, är motiverat att i enlighet med förslaget införa bestämmelser om återkallelse av uppehållstillstånd i 5 b kap. 20–23 §§ utlänningslagen och inte i 7 kap. utlänningslagen där frågor om återkallelse behandlas i övrigt.

Fortsatt uppehållstillstånd

Förslaget innehåller inga bestämmelser om vad som ska gälla avseende ansökningar om andra uppehållstillstånd efter att ett uppehållstillstånd som beviljats enligt de föreslagna bestämmelserna har gått ut. Förvaltningsrätten uppfattar det som att detta innebär att de bestämmelser som redan gäller i de frågorna, t.ex. 5 kap. 5 § första stycket 2 utlänningslagen, alltså ska gälla. För det fall en förändring av detta är avsett bör det lyftas fram på något sätt i förslagen.

Laghänvisningar

Förvaltningsrätten vill uppmärksamma att det i flera av de föreslagna paragraferna görs hänvisningar till andra bestämmelser på ett sätt som kan medföra missuppfattningar. Ett exempel på en sådan hänvisning är i den föreslagna bestämmelsen i 5 b kap. 8 § utlänningslagen. I bestämmelsen anges ”... har ett uppehållstillstånd enligt 2 eller 3 § och som...” Eftersom bestämmelsen har en punkt 2 är det oklart om det är 5 b kap. 2 § eller punkt 2 i samma paragraf som avses. Motsvarande hänvisningar återfinns i fler föreslagna bestämmelser (och även i andra redan gällande bestämmelser i övrigt i utlänningslagen).

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM
SVERIGES DOMSTOLAR

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Gunnar Gustafson.
Föredragande har varit förvaltningsrättsfiskalen Gustav Granholm.

Gunnar Gustafson

Gustav Granholm